

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

§. 2. De Scientia Media, controversiæ status, & origo breviter exponitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

§. II.

DE SCIENTIA MEDIA.

Controversia status, & origo breviter exponitur.

Exorta est controversia hæc in Scholis celeberrima de scientia Media præcipuè circa annum 1588. dum in lucem prodiit liber P. Ludovici Molinae Societatis Jesu Theologi, Ulissipone in Lusitania, de Concordia Gratia &c. Sed & Opere nondum typis vulgato, ut in ipsis cunis præfocaretur, summo studio contendit ex Schola S. Thomæ Dominicus Bannez, alique à quibus doctrina de scientia media, & auxiliis, ad Tribunal S. Inquisitionis Lusitanicæ protecta est, & in multis vehementer accusata. Sed in hoc judicio, omni erroris suspitione liberata, robur potius quam detrimentum accepit. Instauratur in Inquisitione Hispanica nova accusatio: ac primùm Complutensis Universitas, jubente Illustrissimo Nuncio Cardinale Cajetano, & Senatu S. Inquisitionis, Molinae Concordiam per annum integrum rigido examini subjecit. Sed & hinc purior, robustiorque evasit, dum tandem primo Octobris anno 1596. Universitatis calculo declaratur, in Molinae Concordia contineri sanam & Catholicam doctrinam, Scripturæ, Concilii, Patribus, & Scholasticis consentaneam: uti testatur ipse Academicæ Rector in litteris Romam datis ad Cardinalem Pompejum Aragonium, quæ extant apud Paulum Leonardum p. i. n. 56.

Itaque dum scientiæ mediæ per universam Hispaniam exagitata nihil detrimenti, multum verò incrementi, & gloriæ accederet, visum est illius impugnationibus rem totam ad Romanæ Inquisitionis tribunal revocare, ac si ea nondum alibi satis ventilata fuisset. Sic enim ex fidei monumentis rem prodiit Ripalda tom. 2. de ente supernat. *disp. 113. n. 55.* Assesce Dominici Bannez, non acquiescentes iudicio Hispanorum, ad supremum Romanæ Inquisitionis tribunal appellarunt, missoque in sollicitationem causæ legato sui Ordinis, qui prolixum in doctrinam Molinae Scriptum, Cardinali Alexandrino dicatum, obtulit. Cardinalis pro excutienda Molinae doctrina Congregationem octo Theologorum à Clemente VIII. obtinuit, quibus postea duo alii accessere. Sed cum hi ex Molinae Concordia propositiones aliquas modò censurarent, modò easdem censurâ eximerent, placuit tandem Pontifici censuras aut sententias in privatis conventibus hæcenus latas suppressere aut suspendere, & causam totam ad se revocare, solemnî ritu coram se, & Cardinalibus, ac Judicibus disputandam à selectis Doctoribus tum Patrum Dominicanorum, tum Societatis Jesu, utriusque etiam Ordinis Generali assistente.

Inchoatæ itaque sunt die 28. Martii anno 1602. Romæ in litterario theatro, summâ orbis Christiani expectatione, celeberrimæ illæ inter utrumque Ordinem disputationes, quæ ingenti utrimque conatu protractæ fuerunt usque ad annum 1606. Hujus temporis decursu habitæ sunt Conferentiones quadraginta septem, quarum triginta septem præsentente Clemente VIII. celebratæ sunt, quo è vivis sublato, Paulus V. reliquis decem Disputationibus interfuit.

Tandem de rebus disputatis accuratè collecta est Judicium censura, & summo Pontifici tradita; qui,

inquit Ripalda, conveniens cum solis Cardinalibus eam expendit, & de sententia juxta merita causæ ferenda contulit. Ac demum ipsâ die D. Augustino sacra 28. Augusti 1606. majori meliorique Censorum parti adhaerens, cum iisdem Cardinalibus pronunciat, Ut, omnis doctrina Molinae indemnis persisteret, & ut, usque familie sententia in Scholis Catholicis tuto & impunè docerentur, donec aliud à Sancta Sede decernatur. Eâ tamen lege, ut neutra pars alteram censuris carpat, injuriisve lacessat. Quæ Pontificis Sanctio utrique parti intimata est, & ulterior hujus causæ processio interdicta. Hoc Pauli Pontificis Decretum inter alios refert Spondanus ad annum 1606. Et de eo plura notatu digna fuisse tradit Petrus à S. Josepho, Paulus Leonardus, Ripalda, Henao, & Anatus de scientia media *disp. 4. cap. 1.* & in responsione ad fabulas Questionarii Tolosani. Scio quas tenebras his Actis offundere molitur Xantes Mariales in sua Bibliotheca elect. 17. p. 459. & alibi, quas Apostolica auctoritate dissipavit Innocentius X. in calce decreti à se editi 23. Aprilis anno 1654.

Verùm mihi hoc loco consilium non est pluribus monumentis, quæ ad manum sunt, huic causæ præsidium adferre, sed tantum aliquam ejus notitiam delibare, in ordine ad alias Controversias, quæ hic, & alibi in hoc Opere tractantur.

§. III.

Explicatur & probatur necessitas scientiæ Mediæ.

Scientiam in Deo Mediam negant, ut dixi, ex processu Thomistæ, neque eam admittunt plerique Scotistæ; plures tamen Academicæ, ac Scholæ celebriores eam non excludunt, imò passim à viris doctissimis eximius, multis, magnisque encomiis celebratur, ut videre est apud P. Henao, & plures alios. Ut verò controversiæ decisio, ejusque probatio distinctius intelligatur.

Dico primò, admittenda est in Deo scientia illa conditionalium, quam nos mediam vocamus, hoc est, novit Deus infallibili scientiâ non solum quid agere possint, sed etiam quid facturæ essent singulæ causæ liberæ, si locarentur in his vel illis circumstantiis ad actionem ponendam vel non ponendam conducentibus, & haberent omnia ad liberè agendum requisita, quamvis causæ illæ nunquam sint futuræ, vel certè nunquam in talibus circumstantiis constituendæ; cujus exempla dabimus assert. 2. de Tyrinis & Ceilitis.

Scientiam hanc infallibilem de conditionatè futuris habere Deum, saltem in suis decretis, de quibus infra, admittunt quoque recentiores Thomistæ: negant tamen illam absolute nonnulli antiquiores, ut Ledesma, Cabrera, alique, qui circa objecta sic conditionatè futura agnoscebant tantum in Deo, scientiam conjecturalem: ac Ledesma quidem de scientia futuræ conting. *disp. 2. differ.* disertè asserit, posse quidem Deum judicare quid foret verosimilius vel probabilius in tali eventu, non tamen posse definitum judicium ferre, quod hoc esset aut erit, si illud fiat vel fieret.

Oportet igitur accuratè observare, controversiam celeberrimam inter Thomistas & authores Societatis non esse sitam in eo, An Deus certò cognoscat futura contingentia quæ nunquam erunt, sed tantum

ars de kin

theologia